

Коли вона поверталася зі школи на канікули, я, бувало, бачив її майже щодня, бо їхній дім стояв навпроти ратуші Еннекса. Вони з молодшою сестрою багато гуляли, часто з хлопцями, які, звичайно, мені не подобалися. Коли я мав хвилину, вільну від тек і бухгалтерських книг, то стояв коло вікна, дивився на дорогу з-за візерунків на вікні й інколи бачив її. Увечері я записував це в щоденник спостережень, спочатку позначаючи її X, а відтак — коли дізнався її ім'я — М. Кілька разів я бачив її і тоді, коли був на вулиці. Одного разу я стояв просто за її спиною в черзі до громадської бібліотеки на Кроссфілд-стрит. Вона жодного разу не поглянула на мене, але я бачив її спину та довгу косу. Коса була дуже світла, шовкова, наче кокон строкатки. Вона майже сягала талії; іноді дівчина закидала її на груди, інколи на спину. Бувало, вона підбирала її догори. Лише один раз до того, як вона стала моєю гостею, я мав щастя бачити цю косу розпущеною — мені просто подих перехопило, така вона була прекрасна, неначе русалка.

Іншого разу — якось у суботу, коли я їздив до Музею природничої історії, — ми поверталися одним потягом. Вона

сиділа через три крісла попереду й навскіс і читала книжку, тож я міг спостерігати її тридцять п'ять хвилин. Коли я її бачив, то почувався, немовби ловлю якийсь рідкісний екземпляр. Наприклад, жовтянку лугову. Я завжди думав про неї так — тобто словами на зразок «невловна», «рідкісна» і «надзвичайно вишукана» — не така, як усі інші, навіть гарні. Для справжнього знавця.

Того року, коли вона ще не закінчила школу, я не знав, хто вона, знав тільки, що її батько — доктор Грей, ще якимось підслухав на засіданні Ентомологічного товариства, що її мати п'є. Якимось у крамниці я чув, як її мати розмовляє, в неї були претензійний голос і типова зовнішність питущої жінки, забагато косметики і таке інше.

Ну і ще одного разу в місцевій газеті написали про те, що вона виграла стипендію, і про те, яка вона розумна, і її ім'я виявилось таким самим прекрасним, як і вона, — Міранда. Тож я дізнався, що вона поїхала до Лондона вивчати малярство. Ця стаття справді багато змінила для мене. Здавалося, ми стали ближчими, хоча, власне, ми ще не були знайомі.

Не можу описати, що це було, але, щойно вперше її побачив, я зрозумів — вона єдина така. Звичайно, я не божевільний і розумію, що то була просто мрія — і завжди була б, якби не гроші. Я часто фантазував про неї, уявляв, як би ми зустрілися, як я робив би щось таке, чим вона захоплювалася, як одружувався б з нею і таке інше. Нічого непристойного, і так тривало до того часу, про який розповім згодом.

Вона малювала свої картини, а я доглядав свою колекцію (так мені мріялось). У всіх мріях вона любила мене і мою колекцію, робила з неї кольорові замальовки; ми працювали разом у красивому сучасному будинку, у великій кімнаті

з отаким, як зараз роблять, великим вікном. Уявляв я й засідання Ентомологічного товариства в тій кімнаті, де я не затинаявся і не мовчав увесь час, а ми були блискучими господарями. Вона була така гарна зі своїм світлим волоссям і сірими очима, і, звичайно, усі решта чоловіків просто зеленіли від заздрощів.

Не такі безхмарні мрії про неї в мене бували лише тоді, коли я бачив її з молодим чоловіком, таким собі галасливим випускником приватної школи зі спортивною машиною. Одного разу я стояв за ним у черзі до каси в банку «Баркліз» і чув, як він сказав: «Дайте-но мені все п'ятірками», — а жарт полягав у тому, що йому мали видати лише десять фунтів. Усі вони так поводяться. Ну й бачив я, як інколи вона сідала в його машину, а іноді в місті бачив їх у тій машині обох. У такі дні я майже не розмовляв із колегами і не писав про Х у своєму щоденнику ентомологічних спостережень (це все було до її переїзду в Лондон, тоді вона його залишила). У такі дні я дозволяв собі недобрі фантазії. У них вона плакала і зазвичай стояла на колінах. Одного разу я уявив, що дав їй ляпаса: таке я бачив колись у телевіставі. Мабуть, тоді це все й почалося.

Мій батько загинув за кермом. Мені тоді було два роки. Це сталося 1937 року. Він був п'яний, тітка Енні завжди казала, що до пияцтва його довела моя мати. Мені ніколи не розповідали, що насправді сталося, але невдовзі після того вона кудись поїхала і залишила мене на тітку, вона просто хотіла розв'язатися. Двоюрідна сестра Мейбл якось мені сказала (у дитинстві, під час сварки), що моя мати була вуличною жінкою і втекла з іноземцем. Я тоді був дурненький, то пішов просто до тітки Енні і спитав; тож коли вона мала що приховувати, то, звичайно, приховала. Зараз мені байдуже, жива вона чи ні, я не хочу її зустріти, мене вона не цікавить.

Тітка Енні завжди дуже розлого казала, мовляв, поїхала — і нехай, і я з нею згодний.

Тож мене виховували тітка Енні і дядько Дик разом зі своєю дочкою Мейбл. Тітка Енні була старшою сестрою мого батька.

Дядько помер, коли мені було п'ятнадцять. Це сталося 1950 року. Ми ходили на річку Тринг рибалити, а я, як завжди, десь відійшов зі своїм сачком і все таке. Коли я схотів їсти і прийшов туди, де його залишив, там зібралася юрба. Я подумав, що він спіймав велику рибу. Але в нього стався інсульт. Його принесли додому, але відтоді він уже не промовив ані слова і майже нікого не впізнавав.

Ті дні, які ми проводили разом, — не те що зовсім разом, бо я зазвичай десь бродив, поповнюючи колекцію, а він сидів над вудкою, але ми завжди удвох обідали і йшли на річку й назад — оці дні (після тих, про які я скоро розповім), безумовно, були найкращими в моєму житті. Тітка Енні й Мейбл зневажливо ставилися до моїх метеликів, коли я був малий, але дядько Дик завжди був на моєму боці. Він радів вдалим поповненням моєї колекції. З такими самими почуттями, як і я, він спостерігав, як із лялечки виходить імаго, розправляє крила, дає їм обсохнути, обережно випробовує їх; він і надав мені місце у своєму сарайчику для банок із гусеницями. Коли я виграв аматорський приз за колекцію німфалід, дядько по секрету від тітки Енні дав мені фунт. Ну, я продовжувати не буду — дядько Дик був мені як батько. Тримаючи в руках чек від тоталізатора, саме про нього, крім, звичайно, Міранди, я подумав передусім. Я купив би йому найкращі вудки й рибальське знаряддя, та взагалі що завгодно. Але не судилося.

Я почав робити ставки на тоталізаторі з того тижня, коли мені виповнилося двадцять два. Щотижня я ставив п'ять шилінгів. Старий Том і Кратчлі, які працювали зі мною у відділі